

Corrigerend naschrift van de heer Joh. Groen betreffende zijn lezing over wettische heiligmaking versus evangelische heiligmaking, gehouden op 25-02-2025 in de Glind :

Tijdens mijn lezing liet ik het volgende vallen ingestorte heiliging, na nader onderzoek in Gods woord en bij bv Huntington en Kohlbrugge moet ik constateren dat dit on-Bijbels is, in mijn geval komt het bij Petrus van Maastricht vandaan, hier is verder niks over te vinden in de Bijbel, als dit zo was zou het betekenen dat de mens zelf vanuit zijn ingestorte heiliging kan werken, maar zoals ik meerdere malen verteld heb tijdens lezing kan dit alleen bij God vandaan altijd van boven naar beneden en niet andersom, het word ons toegerekend in Christus die ons laat wandelen in het geloof, leest u het boek maar eens van William Huntington, een wettische heiligmaking onmaskert en bij Kohlbrugge het Heilig nachtmaal: hier een stukje daaruit,

Hoe onderkent men voor zichzelf de heiligmaking van de Geest van de vleselijke heiligmaking?

Wij menen nu omtrent de eerste twee stukken van ons Formulier genoeg te hebben gezegd tot beproeving van onszelf en gaan thans over tot het derde stuk. Het luidt aldus: "Ten derde onderzoek een iegelijk zijn consciëntie, of hij ook gezind is, voortaan met zijn hele leven waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere te bewijzen en voor het Aangezicht Gods oprecht te wandelen; insgelijks, of hij, zonder enige geveinsdheid al vijandschap, haat en nijd van harte afleggende, een naarstig voornemen heeft om van nu voortaan in waarachtige liefde en enigheid met zijn naaste te leven."

Naar aanleiding van deze gewichtige woorden beantwoorden wij onze derde vraag: Hoe onderkent men voor zichzelf de heiligmaking van de Geest van de vleselijke heiligmaking?

Het is vooreerst zeker, dat de vleselijke heiligmaking zich om al deze gewichtige woorden weinig bekommert. Het is haar geen zaak van de consciëntie, hoe zij gezind is; zij neemt het zo nauw niet, als zij voor zichzelf maar bevrediging heeft in het gedane uiterlijke werk. De heiligmaking van de Geest daarentegen kampt en strijdt, om zulk een gezindheid te hebben. De heiligmaking van de Geest heeft een tere consciëntie. Het uiterlijk volbrengen van de geboden Gods kan haar niet voldoen. Ze is uit op het geestelijk volbrengen van die geboden, maar ze wil het hart bij al haar doen hebben, en hoewel het hart er waarlijk bij is, zo is er toch niets dan beschuldiging van zichzelf, niets dan klagen over de onreinheid van het hart en terwijl zij de gewichtige woorden van het Formulier verneemt, zinkt zij ervoor weg. Het hart zegt "ja." Deze gezindheid is er: "Och, of mijn leven U geheel gewijd ware." Maar de zonde en de onmacht worden diep gevoeld, en alleen met de ogen op het zoenbloed, op het gekruisigde lichaam van de Heeren, op de kracht die daarvan uitgaat, wordt het "ja" uitgesproken, uit een ongeveinsd gemoed, maar met bevende lippen.

De vleselijke heiligmaking zegt altijd: "Ik kan God niet dankbaar genoeg zijn", maar is Hem nooit dankbaar, of de dankbaarheid moest in woorden bestaan. Zij wil haar gehele leven zich God de Heere dankbaar betonen, haar hele leven Hem toewijden. Dat is voor dat moment haar vast besluit, een besluit van opwelling van het ogenblik. En ziedaar, zij wijdt het aan Belial en de wereld. Dat weet zij wel, maar wil het niet weten, en is ten slotte zó verblind, dat zij haar eigen leugen gelooft. Vijandschap, nijd, haat en toorn kan zij, naar zij zegt, zonder moeite afleggen. En inmiddels gaat zij voort met haar naaste te doden. Zij spreekt met nadruk van liefde, om zelf door andere geëerd en bemind te worden in haar wandel naar het vlees.

Maar o, hoe liefdeloos is en blijft zij gezind tegen hen, die uit waarachtige liefde haar die wandel naar het vlees blootlegt! De vleselijke heiligmaking is vol van goede voornemens en in de aanvang ijverig om die ten uitvoer te leggen, totdat de eigenliefde er ook gemoeid raakt en er door gekwetst wordt. En: ... uit is het met de goede werken en voornemens, in het met zoveel moeite opgetrokken gebouw is de verwoestende fakkel geworpen. Zij heeft in haar gebied honderden torens die ten hemel rezen, maar onvoltooid bleven vanwege de verwarring van de spraak van de bouwlieden. De vleselijke heiligmaking kan veel zonden nalaten, zichzelf het bijna onmogelijke opleggen en het een verre weg dapper dragen, en schijnbaar veel goed verrichten, en dat alles onder het masker van geestelijke heiligmaking en waar geloof, alleen om eigen roem van heiligheid staande te houden. Inmiddels is zij altijd met een zonde bezig en rust niet vóór zij de naaste daarmee in slaap

gebracht en de zonde uitgewerkt heeft, en houdt zich bij dat alles, alsof die zonde juist voor haar een gruwel was, en vervolgt die zonde het ergst bij dien, die met haar niet meedoet of haar openbaar kan maken.

Oppervlakkig bezien zou men zeggen, dat zij met het hart zich op iets toelegde, dat het uit liefde tot de deugd en tot de naaste was, dat het werkelijk was om Gode te behagen. Maar komt men bij nadere kennismaking op de grond van al die heiligheid, dan is het het lieve "ik", en niet God, niet Zijn Gebod, niet de Heere Jezus, niet dankbaarheid voor de arbeid van Zijn ziel. Het is werk om loon, zo het dat nog is. Het is een zich staande willen houden, een zich zalig willen maken door eigen verdienste. Doorgaans zoekt men een pijnstillend middel, een surrogaat, waarmee men zich behelpt, omdat men niet vinden kan wat men zoekt, of men geeft zich over aan mensen, aan inrichtingen van mensen, omdat men Gods wil niet doen wil in de kring waarin men geboren of van God geplaatst is; en omdat men vreest zich geheel en al, zonder enig voorbehoud, over te geven aan de vrije genade en te berusten in de gerechtigheden en sterkte van de Heere Heere.

Met de heiligmaking van de Geest echter is het zó gelegen: zij is een werk van God de Heilige Geest. Zij begint onmiddellijk bij de bekering, gaat voort door het gehele leven, en verheerlijkt zich het meest in nood en dood. Zij gaat niet van Christus af, zoals de vleselijke heiligmaking. Het is een werking van de liefde en des geloofs. Zij wijkt van de afgoden meer en meer af en berust in het woord van de Heere Jezus: "Uit Mij is uw vrucht gevonden." Zo blijft zij in de ware Wijnstok, beoogt niet zichzelf, maar kent alleen Gods Wil, Zijn Gebod en Wet. Zij heeft de ware gezindheid, en twijfelt toch gedurig of zij die wel heeft. Zij weet er niets van, dat zij dankbaar is, zij beschuldigt zichzelf van ondankbaarheid. Zij wil dankbaar zijn, maar kan niet; zij wil heilig zijn in waarheid, maar vermag niets. En daarom smeekt zij tot God, dat haar hele leven de Heere mocht gewijd zijn. En wel haar, zo Christus haar leven is, haar grond, haar hoop en verwachting, - juist zó is de ware gezindheid, de waarachtige dankbaarheid in haar. Zo bewandelt zij de gehele weg voor het aangezicht des Heeren in oprechtheid. Zij geeft zich steeds voor de Heere zoals zij is, maar zij matigt zich ook niet aan wat zij niet heeft. Zij liegt niet, en toch, zij vindt in zichzelf geen oprechtheid; zij zou wel alles geven, om een oprecht hart voor de Heere te hebben, en komt echter met het onoprechte hart voor de Heere, klaagt het Hem, dat haar hart zo verdraaid is. Hoe lang zij het ook heeft willen verzwijgen, het moet alles voor de dag, het moet alles van het hart af, zo wordt het voor de Heere uitgeschud, en dan neemt zij aan het rein-gemaakt zijn en heilig verklaard zijn in Zijn bloed en in Zijn Geest. Steeds ontevreden over haar eigen werk, is zij steeds tevreden met van de Heere werk en Zijn genade. Zo neemt men bij ware heiligmaking de Heere Jezus aan, niet slechts tot rechtvaardigheid, maar ook tot heiligmaking. Verre vandaar, dat men met de heiligmaking Christus zou laten varen, stelt men veeleer in Hem zijn gehele bestaan, doen en leven, al hoop en verwachting, zodat Hij de grond is, van welke men uitgaat, en het enig doel, waarnaar men zich uitstrekt, dat men Christus aangenomen hebbe en in Hem geworteld blijve tot alles en in alles, waartoe Hij van de Vader gegeven is. Zó vindt men alles bij Hem en in Hem en zichzelf in Hem. Zo komt daar alles uit het geloof voort, zodat het geloof ook werkt met de heiligmaking, en uit de heiligmaking het geloof volmaakt wordt. Zij heeft Gods onbedrieglijk Woord tot grondslag van haar doen, en geen eigen goeddunken, geen eigen willen of lopen, noch ook wat andere voor goed houden.

Gode dankbaarheid te bewijzen, niet ten halve, maar met geheel het leven, God lief te hebben boven alles en zijn naaste als zichzelf, dat alles geschiedt daar als vanzelf, vrijwillig. Wel geschiedt het zó dat zij er zelf niets van ziet, ja, zij beschuldigt zich van het tegendeel. Het werk is te groot, te hoog, te verheven, te heerlijk. Maar inmiddels is zij metterdaad en in waarheid dankbaar, zij heeft waarachtig lief, niet met woorden, maar met daden, met opoffering van zichzelf, met terzijdezetting van zichzelf, van eigen eer, genot, gemak of voordeel. De heiligmaking des vleses daarentegen is gierig en blijft gierig, en als zij wat geeft, doet zij niets voor niet. Als mensen er haar niets voor geven kunnen, dan moet God er iets voor geven. En zo ziet zij altijd op zichzelf en zoekt zichzelf, om er wat van te hebben. Zichzelf te geven, zonder iets voor zich te verwachten, daarvan weet ze niets. Zo heeft de heiligmaking des vleses altijd bij God een rekening te vereffenen, terwijl de andere alleen van geloof leeft in de rechtvaardigheid Gods, geopenbaard in het Evangelie, en op geen zaligheid hoopt, dan die uit genade is door het geloof zonder werken van de Wet. Waar de heiligmaking van

de Geest is, daar is de wandel in vereniging met de Heere Jezus, daar is hij in de hemelen. Bij de vleselijken echter is toch de buik de eigenlijke god. De ware heiligmaking heeft geen bewustzijn voor zichzelf van haar werk en doen, dan dat het alles zonde is, zij schrijft op alles de dood. Maar of het goed of niet goed gedaan is, zij weet, wie en wat zij beoogd heeft, maar in haar doen zoekt zij geen rechtvaardigheid of roem, het is alles van de Heere doen. De vleselijken weet niets van een doen naar Gods wil, maar altijd naar eigen wil, en daarin rechtvaardigt zij zich, dat moet God goedkeuren; zo niet, dan is het uit met haar hoop, en zij maakt zich af van de weg van de gerechtigheid. Want haar wortel is het eigen „ik“ en niet Christus en de broederen.

De heiligmaking van de Geest verdraagt alles, duldt en hoopt alles en verloochent zichzelf om der broederen, om de uitverkorenen wil, en opdat ook de tegenstanders óf voor de Heere gewonnen óf ontwapend worden. De vleselijke heiligmaking kan niets verdragen, zij vervolgt en doodt in het geheim of in het openbaar al wat haar in de weg treedt. De vleselijke heiligmaking heerst en verdrukt. De andere lijdt, doet wel, zegent en ziet niet om; zij ontfermt zich overal, daar zij in alles gedachtig is aan Gods ontferming. Zij worstelt, om het geloof te behouden en met het geloof boven te blijven, om bestendig in geloof te rusten, in haar verzoening met God de Vader in het bloed van Christus, om in Hem verzekerd te zijn van de aanneming tot kinderen en het erfrecht van het eeuwig leven. Zo gaat het in de heiligmaking van de Geest alles kinderlijk, onbevagen en eenvoudig toe, daar is geen dringende drijver, geen moeten, geen lopen uit zichzelf, maar een bestendige, rustige en zalige afhankelijkheid van de vrije genade en van de levendmaking van de Geest. De heiligheid, de heerlijkheid en lieflijkheid Gods, de alles overtreffende waarde van Zijn Woord, de erkende Koninklijke uitspraak van zijn wil is daar de grond van de gezindheid, de drijfveer van het doen. De vleselijke heiligmaking dweept met eigen gewaande deugden en volmaaktheden, de heiligmaking van de Geest leeft in de deugden en volmaaktheden Gods, zoals die zich verheerlijkt in de liefde van de Vader en in de genade van Jezus Christus, en zij is werkzaam in de tegenwoordigheid van God in Christus. In de heiligmaking van de Geest is kinderlijke vrees, ootmoed, eerbied, gehoorzaamheid aan God, ongeveinsd geloof van de Heere tegenwoordigheid en heiligheid is er het element, dat men liefheeft en waarbuiten men niet ademen kan.

De vleselijke heiligmaking daarentegen werkt uit inbeelding en uit overschatting van zichzelf, uit slaafse vrees, zij huichelt gehoorzaamheid en het geloof is er een voorwendsel. Als zij de naaste doodt, zegt zij: “God ziet het niet”, of: “Ben ik mijns broeders hoeder?” Of tenslotte: “Mijn zonde is te groot dan dat zij kan vergeven worden.” Zij heeft zo weinig begrip van Gods heiligheid, dat zij heden met dezelfde aanmatiging, beginselloos en karakterloos als ze is, omver werpt en afbreekt uit lust tot de wereld, wat zij gisteren onder trompetgeschal met aanmatiging van kracht van Boven, bestond te bouwen. De vleselijke heiligmaking houdt geen stand, liegt zolang zij kan, is woelig en overspelig, kan niet rusten, niet wachten op Gods Woord en gaat in de wereld op; zij eet verborgen brood en drinkt gestolen water. (Spr. 9 vers 17).

De heiligmaking van de Geest verwacht de Heere, hoewel Hij vertoeft, haar ziel verheft zich niet in haar, zij houdt zich aan het “nochtans” van het zalig Evangelie Gods, al is er geen rund op de stal. Zij woont in de tenten en blijft kuis, zij eet van des Heeren brood en drinkt van de wijn, die Hij gemengd heeft, zij heeft de slechtigheden verlaten en verlaat ze en treedt op de weg des verstands. „Zij zal ook dan nog hopen, als de Heere Zelf haar doodde.“ Haar leven is Christus, en sterven is haar gewin. Zij heeft het van de aarde niet verwacht, en eerst in de hemel ziet zij, dat zij werkelijk het bruiloftskleed aanhad. De vleselijke heiligmaking heeft tot kenteken eigen schoonheid en veel aanbidders. De geestelijke: Christus en Zijn Geest, eenzaamheid en verlating. De eerste is rijk en ziet op de andere uit de hoogte neer en verteert in het eind haar eigen vlees.

De laatste blijft arm, maar met haar trouwe Koning ziet zij, de eenzame, haar huis ten laatste vol have en goed en vol kinderen, die zich voortplanten tot in het duizendste geslacht. De eerste zal dit alles horen, er zich van afmaken, of denken: “O, zijn deze dingen ook bij mij.”

De andere zal alles toepassen op zichzelf, zij zal veel vernomen hebben, dat haar verootmoedigd heeft en ontmoedigd en veel, dat haar verblijdt en bemoedigt. De slotsom zal wezen: wegwerping van zichzelf en blijdschap van de Geest over de rijke ontferming en genade Gods in Christus Jezus. De eerste zal, als zij ter

neergeworpen is, zichzelf wel weer oprichten, de andere zal midden in haar dood geloven, opgewekt te zijn in de opstanding van Christus. De eerste zal met bijzondere verwachtingen toetreden tot de Dis van de Heere, de laatste zal bij het zien van de tekenen en zegelen met Thomas uitroepen: "Mijn Heere en mijn God!" en toch blijven als een bedroefde van geest, die, opnieuw troost wacht, maar zich van Christus niet laat scheiden. Een iegelijk, zegt het Formulier, bedenke bij zichzelf, een iegelijk onderzoekte zijn hart – een iegelijk zijn consciëntie.

Zij, die zich goed beproefd hebben, zullen eenmaal met de Heere het Avondmaal houden, dat Hij voor de Zijnen in de zalen van de hemel bereid houdt. Zij, die zich niet beproefd hebben, zullen ondervinden, dat zij alsdan, gebonden aan handen en voeten, in de buitenste duisternis zullen geworpen worden.

Ach, dat niemand met Simon de tovenaer zegge: "Bid voor mij tot de Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt." Dat veeleer allen losbreken in de verzuchting: "Beproef Gij mij, o God!"

Amen